

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 262/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED]

[REDACTED], zákonne zastúpených matkou [REDACTED], spoločne zastúpených URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 12P/28/2022 a postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 12CoP/95/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. apríla 2025 a doplnenou 17. apríla 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12P/28/2022 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12CoP/95/2023. Zároveň sa domáhajú vyslovenia porušenia základných práv maloletých sťažovateľiek 2 a 3 podľa čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 a čl. 27 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 charty a čl. 41 ústavy postupom okresného a krajského súdu v označených konaniach. Sťažovateľky žiadajú, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Taktiež žiadajú o priznanie finančného zadosťučinenia každej v sume po 6 500 eur od okresného súdu a každej v sume po 5 500 eur od krajského súdu, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka 1“), ktorá je matkou maloletých sťažovateľiek, podala 9. augusta 2022 na okresnom súde návrh na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 12P/28/2022-304 z 25. apríla 2023 a dopĺňacím rozsudkom sp. zn. 12P/28/2022 zo 16. mája 2023.

3. Sťažovateľka 1 podala 18. mája 2023 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 12CoP/95/2023-440 z 18. septembra 2024 tak, že zrušil odvolaním napadnuté výroky V a VI týkajúce sa výšky výživného a závislého výroku o trovách konania a v tomto rozsahu vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Spis bol okresnému súdu vrátený naspäť 21. októbra 2024.

4. Po doručení uznesenia účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom, okresný súd pokračoval v konaní, zadovážil príslušné správy a podklady. Uskutočnili sa štyri pojednávania (27. 2. 2025, 3. 4. 2025, 17. 4. 2025 a 12. 5. 2025), pričom na poslednom uskutočnenom pojednávaní bol vyneseneý rozsudok, ktorý sa v súčasnosti písomne vyhotovuje.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

5. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení označených práv v dôsledku existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ktorého dĺžku a priebeh považujú sťažovateľky za neakceptovateľné. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti zrekapitulovali priebeh napadnutého konania a poukázali na viaceré parciálne úseky, ktoré boli podľa ich názoru poznačené zbytočnými prietahmi.

6. Napadnuté konanie patrí podľa sťažovateľiek k bežnej rozhodovacej praxi súdov, no vzhľadom na vek maloletých sťažovateľiek ich možno priradiť medzi prioritné konania. Sťažovateľky sú toho názoru, že v ich prípade neexistuje žiadna okolnosť, ktorá by mohla byť charakterizovaná ako obštrukčné konanie. Zbytočné prietahy v napadnutom konaní boli spôsobené výlučne postupom konajúcich súdov, a to prvostupňového a odvolacieho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru, charty a Dohovoru o právach dieťaťa v dôsledku existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ktoré mali byť spôsobené postupom okresného súdu a krajského súdu. Celkovú dĺžku napadnutého konania, ako aj jeho priebeh považujú sťažovateľky za neakceptovateľnú.

8. Ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že podanej ústavnej sťažnosti predchádzali dve v podstatnom totožné ústavné sťažnosti sťažovateľiek, v ktorých namietali porušenie označených práv v dôsledku existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní. Konanie o prvej ústavnej sťažnosti bolo vedené pod sp. zn. II. ÚS 367/2024, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol uznesením z 28. augusta 2024 z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Nálezom č. k. I. ÚS 45/2025-46 z 27. februára 2025 právoplatným 12. marca 2025 ústavný súd nevyhovел ani v poradí druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Ústavný súd pri posudzovaní aktuálnej ústavnej sťažnosti vychádzal z obsahu a záverov skorších rozhodnutí spomenutých v predošlom odseku. Pritom osobitne upriamil pozornosť na postup okresného súdu v období po rozhodnutí o predošlej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek, teda po náleze z 27. februára 2025. Pre ústavný súd bolo relevantné posúdiť, či aktuálny stav konania a s ním spojená tvrdená existencia zbytočných prietáhov mohli zasiahnuť do označených práv sťažovateľiek, a teda či je dôvod, aby ústavný súd rozhodol inak ako v ostatnom náleze.

10. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že po 27. februári 2025 si okresný súd zabezpečoval listinné dôkazy a spisy zo súvisiacich konaní vedených na okresnom súde, z Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dolný Kubín, Okresného súdu Komárno, Sociálnej poisťovne, zamestnávateľa otca, zamestnávateľov matky, Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo a Orange Slovensko. Následne sa 27. februára 2025 uskutočnilo pojednávanie, na ktorom boli vypočutí rodičia sťažovateľky 1, ktorá prezentovala svoje príjmy a výdavky a výdavky na maloleté sťažovateľky. Zároveň sa v tento deň uskutočnila obhliadka garáže, ktorej spoluvlastníkom je otec maloletých sťažovateľiek.

11. Dňa 3. apríla 2025 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, na ktorom otec prezentoval svoje príjmy a výdavky, zároveň boli vypočuté jeho sestry. Na ďalšom pojednávaní uskutočnenom 17. apríla 2025 okresný súd vyhlásil uznesenie o pokračovaní v dokazovaní a bezprostredne na to si vyžiadaval potrebné dôkazné prostriedky. Posledné pojednávanie sa uskutočnilo 12. mája 2025 a bol na ňom vynesený rozsudok, ktorý sa v súčasnosti písomne vyhotovuje.

12. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (napr. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku z 16. 12. 2003, č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitnosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

13. Reflektujúc skutočnosť, že ústavný súd uvedené kritériá zohľadnil a analyzoval pri rozhodovaní o predchádzajúcich ústavných sťažnostiach, ústavný súd konštatuje, že v postupe okresného súdu ani za ostatné obdobie nevzhliadol existenciu zbytočných prietáhov, ktoré by mali za následok porušenie označených práv. Okresný súd vo veci koná plynule a bez prietáhov, čo sa pretavilo do vydania meritórneho rozsudku na pojednávaní uskutočnenom 12. mája 2025. Po vyhodnotení všetkých zistených skutočností z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany ústavný súd dospel k záveru, že argumenty uvedené v ústavnej sťažnosti v kontexte zistených skutkových okolností nie sú spôsobilé, aby ústavná sťažnosť bola v uvedenej časti prijatá na ďalšie, a preto bolo potrebné ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 a čl. 27 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 41 ústavy:

14. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv maloletých sťažovateľiek podľa čl. 3, čl. 12, čl. 19 a čl. 27 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj čl. 41 ústavy ústavný súd konštatuje, že ich porušenie sťažovateľky namietajú v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výlučne v dôsledku existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

15. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v dôsledku existencie zbytočných prietáhov nedošlo k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci tak nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených práv maloletých sťažovateľiek. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto ústavný súd odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 24 a čl. 47 charty:

16. Ústavný súd v danej časti poukazuje na čl. 51 ods. 1 charty, podľa ktorého sú ustanovenia charty určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Vymedzenie rozsahu pôsobnosti charty pre členské štáty konkretizujú Vysvetlivky k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 14. 12. 2007, s. 17 – 35, ďalej len „vysvetlivky“), ktoré sa majú podľa čl. 6 ods. 1 tretieho pododseku Zmluvy o Európskej únii riadne zohľadniť a na ktoré sa má podľa čl. 52 ods. 7 charty náležite pri jej výklade prihliadať (pozri napr. aj rozsudok DEB, C 279/09, EU:C:2010:811, bod 32). Podľa vysvetliviek k čl. 51 charty, ktoré poukazujú na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), „*povinnosť rešpektovať základné práva vymedzené v rámci Únie je pre členské štáty záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie*“. Ak vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti práva Únie, základné práva zaručené chartou musia byť dodržané a nemôže nastať prípad, ktorý by spadal pod právo Únie a neuplatnili by sa základné práva zaručené chartou (pozri rozsudok *Åklagaren proti Hans Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 21). Z uplatniteľnosti práva Únie vyplýva uplatniteľnosť základných práv zaručených chartou.

17. Judikatúra Súdneho dvora, na ktorú odkazujú aj vysvetlivky k čl. 51 charty, upresňuje situácie, kedy konanie členských štátov spadá do rámca pôsobnosti práva Európskej únie. Je to tak v troch situáciách, a to ak členské štáty preberajú (implementujú) právo Únie (pozri rozsudok *Hubert Wachauf proti Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft*, 5/88, EU:C:1989:321), ak ich konanie spadá pod výnimku z uplatňovania únijných pravidiel prípustnú samotným právom Únie [pozri rozsudok *Elliniki Radiophonia Tiléorassi AE a Panellinia Omospondia Syllogon Prossopikou proti Dimotiki Etairia Pliroforissis a Sotirios Kouvelas a Nicolaos Avdellas a iní* („ERT“), C-260/89 EU:C:1991:254], a napokon ak vo všeobecnosti ich konanie spadá do rámca práva Únie [pozri rozsudok *Daniele Annibaldi proti Sindaco del Comune di Guidonia a Presidente Regione Lazio* („Annibaldi“), C-309/96, EU:C:1997:631]. O tretiu situáciu ide vtedy, ak sa v konkrétnej a špecifickej situácii v určitej spojitosti uplatní osobitná hmotnoprávna norma práva

Európskej únie (pozri rozsudok *Karner*, C 71/02, EU:C:2004:181, body 48 až 53; rozsudok *Åklagaren proti Hans Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105).

18. K aplikovateľnosti charty v predmetnej veci prejednávanej pred všeobecnými súdmi sa sťažovateľky v ústavnej sťažnosti vyjadrujú len vo všeobecnej rovine, a to citáciou judikatúry. Samotná skutočnosť, že sťažovateľky sú občiankami Európskej únie, nepostačuje pre záver o aplikovateľnosti základných práv zaručených chartou. Primárnym kritériom aplikovateľnosti charty totiž nie je občianstvo sporovej strany v civilnom súdnom konaní, ale výkon práva Európskej únie v konkrétnom posudzovanom prípade, teda to, či vnútroštátna právna úprava, ktorá má byť v danej kauze uplatnená, spadá do pôsobnosti únijového práva.

19. Z obsahu ústavnej sťažnosti, z príloh k nej priložených ani zo skutkových zistení ústavného súdu nevyplývajú žiadne dôvody na záver, že by konajúce súdy vo veci sťažovateľiek aplikovali právo Európskej únie, resp. že by sa predmet posudzovaného konania týkal práva Európskej únie (III. ÚS 141/2011, IV. ÚS 398/2013, IV. ÚS 166/2021). Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ustanovenia čl. 24 a čl. 47 charty nie sú na vec sťažovateľiek aplikovateľné *ratione materiae*, preto ústavnú sťažnosť v uvedenej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu